ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **A. Z.,** t. č. bytem Pobytové středisko Kostelec Nad Orlicí, Rudé armády 1000, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 2. 2012, č. j. 29 Az 12/2011 – 41,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 2. 2012, č. j. 29 Az 12/2011 - 41, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 2. 2012, č. j. 29 Az 12/2011 - 41, bylo zrušeno rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „stěžovatel“) ze dne 28. 2. 2011, č. j. OAM-1204/VL-07-P09-R2-2005, kterým bylo rozhodnuto, že se žalobci (dále jen „účastník řízení“) neuděluje mezinárodní ochrana podle ust. § 12, 13 a 14 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“) a uděluje se mu doplňková ochrana podle ust. § 14a zákona o azylu, a to na dobu 24 měsíců ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že se ztotožnil se závěrem stěžovatele, že účastník řízení nebyl ohrožen pronásledováním, zejména jeho azylově relevantní intenzitou v r. 2005, a že tedy nebyly naplněny podmínky pro udělení azylu podle ust. § 12 zákona o azylu. K námitce účastníka řízení, že nekoresponduje odůvodnění napadeného rozhodnutí, co do udělení doplňkové ochrany, krajský soud uvedl, že správní orgán seriozně a na základě všech shromážděných podkladů dospěl k závěru, že situace v Bělorusku v době, kdy účastník řízení odjížděl, a v době po posledních volbách v r. 2010, byla odlišná. Mezinárodní ochrana formou azylu přitom sleduje především naplnění azylově relevantních důvodů v době opuštění vlasti žadatelem,

zatímco v rámci doplňkové ochrany správní orgán především zkoumá, zda se žadatel může bez většího problému do země původu aktuálně vrátit. Stěžovatel správně poukázal na situaci, která v Bělorusku existovala v r. 2005, kdy účastník řízení byl jednou zadržen policií poté, co byl přistižen s letáky, které měly protivládní obsah. Jeho zadržení podle tvrzení účastníka řízení, bylo poté o 15 dní prodlouženo. Účastník řízení se právně o případné hájení svých práv nepokusil, po propuštění vycestoval do České republiky. Za popsaně situace nebyla podle názoru krajského soudu naplněna intenzita, potřebná pro vyslovení pronásledování účastníka řízení v zemi původu či odůvodněných obav z něho. Krajský soud se však neztotožnil se závěrem stěžovatele, pokud se jedná o zdůvodnění neudělení azylu humanitárního charakteru. Stěžovatel neměl pro vážnost situace účastníka řízení dostatek poznatků a podkladů a nedošlo tak k seriozním zjištění skutkových okolností případu. Stěžovatel výslovně v napadeném rozhodnutí na str. 10 uvedl, že „zdravotní stav žadatele, třebaže není perfektní, jej nijak bezprostředně neohrožuje na životě“ a dále připomněl, že jako poživatel doplňkové ochrany má vyřešenu otázku případné léčby. Za stavu, kdy se ve spise jak stěžovatele, tak i soudu nalézá množství odborných vyšetření zdravotního stavu účastníka řízení a kdy bylo ještě před vydáním napadeného rozhodnutí jasné, že musí podstoupit dlouhodobou hospitalizaci a jeho zdravotní stav je vážný, krajský soud nemohl na citované odůvodnění napadeného rozhodnutí bez dalšího přistoupit. Krajský soud naopak dospěl k závěru, že pro zhodnocení vážnosti onemocnění účastníka řízení, pro vyslovení jeho možností co do zdravotních omezení, i případného vycestování, si musí stěžovatel vyžádat odborné vyjádření a poté znovu zvážit, zda podmínky hodné zvláštního zřetele jsou v případě účastníka řízení naplněny či nikoliv.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. V kasační stížnosti poukázal na to, že krajský soud výslovně potvrdil správnost a zákonnost správního rozhodnutí ve směru posouzení ust. § 12 a § 14a zákona o azylu. Jediným důvodem zrušení správního rozhodnutí tedy bylo neudělení humanitárního azylu podle ust. § 14 zákona o azylu. V této souvislosti stěžovatel konstatoval, že v případě citovaného ustanovení se jedná o typ azylu, o němž rozhoduje správní orgán ve své diskreční pravomoci. Krajský soud nerespektoval jednotnou judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003) a nepřípustně zasáhl do správního uvážení stěžovatele. Napadený rozsudek nemá oporu ve spisu, když krajský soud tvrdí, že stěžovatel neměl dostatek podkladů pro svůj závěr o neexistenci zvláštního zřetele hodného důvodu ve smyslu ust. § 14 zákona o azylu. Stěžovatel mohl neudělení humanitárního azylu odůvodnit pouze stručně (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2005, sp. zn. 2 Azs 426/2004). Stěžovatel však postupoval tak, že svůj závěr o neudělení azylu podle ust. § 14 zákona o azylu odůvodnil velmi podrobně, pečlivě s uvedením konkrétních důkazů, o něž opíral svůj závěr. Stěžovatel odmítl názor krajského soudu o nedostatečných podkladech pro rozhodnutí o humanitárním azylu. Stěžovatel posoudil dostatečně zdravotní dokumentaci účastníka řízení a vycházel z nejaktuálnější informace o jeho zdravotním stavu. Pro posouzení možnosti jeho léčby v zemi původu shromáždil aktuální, věrohodné, dostačující a použitelné zprávy o situaci v zemi jeho původu. Z těchto důkazů jednoznačně vyplynulo, že systém zdravotní péče v Bělorusku je dostatečně účinný a nic by účastníku řízení nebránilo v jeho využití. Existence zvláštního zřetele hodného důvodu podle ust. § 14 zákona o azylu tedy nebyla shledána. Zásadní skutečností, kterou krajský soud

nezohlednil, je to, že účastníkovi řízení byla udělena mezinárodní ochrana formou doplňkově ochrany na dobu 24 měsíců ode dne nabytí právní moci správního rozhodnutí. Právě tato skutečnost umožňuje účastníku řízení legální pobyt na území České republiky. Udělení doplňkové ochrany navíc znamená, že účastník řízení se stává účastníkem veřejného zdravotního pojištění na území České republiky a otázka jeho léčby je tak vyřešena. S ohledem na tuto zásadní okolnost je naprosto bezpředmětné tvrzení krajského soudu, že účastníkovi řízení bezprostředně hrozí případné vycestování. Zmínka krajského soudu o nebezpečí návratu do země původu, jako důvodu pro posuzování ust. § 14 zákona o azylu, postrádá jakoukoliv relevanci a zatěžuje odůvodnění rozsudku nesrozumitelností. Stěžovatel pokládá napadený rozsudek za nezákonný zásah do svého správního uvážení a především za nedůvodný postup krajského soudu, protože odůvodnění správního rozhodnutí je velmi podrobné a podložené. Navíc udělením doplňkové ochrany účastníkovi řízení na dobu, vymezenou ve správním rozhodnutí, je otázka jeho vycestování do země původu postavena pouze do akademické roviny, neboť mu nebezpečí nuceného opuštění České republiky pojmově hrozit nemůže. Krajský soud se svým závěrem dostal do rozporu s právním názorem Nejvyššího správního soudu ohledně posuzování otázky humanitárního azylu, judikovaným např. v rozsudku ze dne 25. 8. 2011, č. j. 4 Azs 7/2011 - 117. Navíc v daném případě nemá závěr krajského soudu oporu ve skutečném stavu věcí. Krajský soud sice konstatoval, že stěžovatel má rozhodovat pouze o otázce humanitárního azylu, avšak s ohledem na nedělitelnost výroku musel zrušit celé správní rozhodnutí, takže by stěžovatel musel znovu přezkoumat případ účastníka řízení v celém rozsahu a vydat nové rozhodnutí o udělení či neudělení mezinárodní ochrany, což je u žadatele, jemuž byla udělena mezinárodní ochrana formou doplňkové ochrany, podle nelogické. Závěrem stěžovatel uvedl, že rozhodl na základě dostatečně zjištěného stavu věci, přičemž rozsah dokazování byl dán obsahem žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Podle jeho názoru je napadené správní rozhodnutí plně v souladu se zákonem, dostatečně konkrétní a podložené a zabývá se všemi okolnostmi případu účastníka řízení. Proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele, který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud také nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího

správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

V daném případě dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že se jedná o posledně uvedený důvod přijatelnosti kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě podané kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Stěžovatel při posuzování existence důvodů hodných zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu posuzoval osobní, rodinnou a sociální situaci účastníka řízení a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Jako další důvod své žádosti o udělení mezinárodní ochrany účastník řízení označil svůj zdravotní stav a v této souvislosti předložil několik lékařských zpráv, z nichž nejaktuálnější byla ze dne 27. 5. 2010. Na základě těchto podkladů stěžovatel konstatoval, že účastník řízení byl léčen pro tuberkulózu již v Bělorusku. Po příjezdu do České republiky byl více než jeden rok hospitalizován v sanatoriu v Jablunkově s tuberkulózou plic. Následně byl léčen v Krči na multirezistentní jednotce, odkud byl v prosinci 2008 předán do ambulantní péče Fakultní nemocnice v Plzni, kam pravidelně docházel na kontroly. Od 9. 2. 2010 do 15. 2. 2010 byl hospitalizován v Pneumologické klinice v Praze 4 se závěrem, že jde o progresi rozpadového plicního procesu v pravém vrcholu s diseminací do středního laloku. Bylo mu doporučeno chirurgické řešení kaverny, které ale odmítl a podepsal negativní revers. Vzhledem k progresi nálezu mu bylo doporučeno další sledování v plicní ambulanci Fakultní nemocnice v Plzni. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem se stěžovatel zabýval otázkou dostupností zdravotní péče v Bělorusku. Vycházel při tom z Informací MZV ze dne 30. 11. 2010, č. j. 11398/2010-LPTP, a ze dne 16. 5. 2004, č. j. 121826/2004-LP, z nichž vyplývá, že v řadě ukazatelů stojí běloruské zdravotnictví mezi zeměmi bývalého Sovětského svazu na čelných místech. V Bělorusku existují specializovaná zdravotnická zařízení pro léčení komplikovaných onemocnění včetně tuberkulózy. Zdravotní péče je formálně bezplatná, reálně je však nutné za řadu úkonů platit. Hospitalizace pacientů je prováděna pouze na základě doporučení obvodních specialistů státních léčebných zařízení

a v takovém případě jsou veškeré služby prováděny bezplatně. Stěžovatel na základě těchto informací dospěl k závěru, že zdravotnický systém v Bělorusku je dostatečný a nestaví účastníka řízení do situace, v níž by u něj byl dán důvod hodný zvláštního zřetele.

Závěr krajského soudu, že stěžovatel neměl pro vážnost situace účastníka řízení dostatek poznatků a podkladů, a že tedy v této souvislosti nedošlo k seriozním zjištění skutkových okolností případu, je proto podle názoru Nejvyššího správního soudu nesprávný. Pokud krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku vyjádřil nesouhlas s názorem stěžovatele, že „zdravotní stav žadatele, třebaže není perfektní, jej nijak bezprostředně neohrožuje na životě“, protože již před vydáním napadeného rozhodnutí bylo jasné, že účastník řízení musí podstoupit dlouhodobou hospitalizaci a jeho zdravotní stav je vážný, pak je v této souvislosti třeba poukázat na to, že v době, kdy probíhalo správní řízení, účastník řízení docházel jednou za měsíc na kontrolu k lékaři a odmítal chirurgický zákrok, k němuž dal souhlas až dne 26. 9. 2011, tj. po vydání napadeného správního rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že mu byla udělena doplňková ochrana na dobu 24 měsíců ode dne právní moci napadeného rozhodnutí, je otázka jeho pobytu a případné léčky na území České republiky vyřešena. Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že v průběhu správního řízení nedošlo k porušení zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, konkrétně ustanovení § 3, neboť před vydáním rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany byl stěžovatelem zjištěn přesně a úplně skutečný stav věci. Stěžovatel tedy měl dostatek podkladů a informací, aby mohl posoudit, zda se u účastníka řízení jedná o případ hodný zvláštního zřetele, tj. zda jsou u něj splněny podmínky pro udělení azyl z humanitárního důvodu ve smyslu ust. § 14 zákona o azylu.

Z výše uvedených důvodů je kasační stížnost důvodná, a proto Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem, který je vysloven v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. května 2012

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu